

Esimese klassi lapsele on parim kodukoha kool

Mare Mürsepp

Tallinna Pedagoogikaülikooli lastekirjanduse ja emakeele didaktika lektor

Kuhu kooli laps panna, otsustab iga vanem oma lapsele kõige paremat soovides. Eliitkooli pääsemisest unistades ei maksa aga unustada, et kodukoha koolil on mitu eelist.

Mida rohkem kodus kooli eluolu teatakse ning mida paremini tunneb kool õpilast ja tema peret, seda hõlpsam on mis tahes raskusi ette näha ja neist üle saada. Seetõttu on teistest paremas olukorras need pered ja koolirahvas, kes on juba ettevalmistusrühmas kohtunud. Kui kool peab tarvilikuks õpilaste valmiduse ja võimetega eelnevalt tutvuda, oleks asjakohane korraldada pikemaajaline uuring – nii ei otsustata lapse üle vaid ühekordse soorituse järgi.

Eliitklassis suurem koormus.

Seitsmeselt alles hakkavad lapse paljud omadused avalduma. See, kui laps saab sisse ükskõik kui üleskiidetud kooli, ei kindlusta veel midagi. Kaksteist aastat

kooliteed on pikk aeg, selle jooksul jõuavad lapsed palju muutuda ning valmistada oma vanematele nii häid kui ka halbu üllatusi.

Varajase õpilastevaliku paneb sügava kahtluse alla näiteks tõik, et tihti on sel-listes kunsti, keele- või muusikaklassi-des tüdrukuid mitu korda rohkem kui poisse. Ja nii jääb see kooli lõpu-ni! Tõsi, poisid küpsevad mõne kooliliku tegevuse tar-vis aeglasemalt kui tüdru-kud, kuid selline valik an-nab nende arengule hoo-piski negatiivse impulsi.

Arvestada tuleb sedagi, et valikklassis langeb lapse-le suur koormus – näiteks inglise keele õppimine kohe esime-sest klassist alates. Täiesti loomulik, et 7–8-aastane laps alles õpib emakeele sõnu häälikuliselt analüüsima ja kirja panema, täpsustab ja avardab emakeel-set sõnavara. Teda võib küll tubli tuupi-misega võimendatud õppekavast läbi ve-dada, kuid nii harjubki laps lootma täis-kaasvanute abile ja jääb oskustes eba-

kindlaks. Kes õppida oskab ja mõistuse korras hoiab, õpib mis tahes vanuses seda, mida tal vaja on.

Ise lähen, ise tulen. Värsked uurimistulemused kõnelevad koolilaste halvast tervisest. Seepärast võiksid kõik vanemad uurida tulevast kooli ka selle

pilguga, kas kooli õppetöö korraldus, suhtumine õpilastes-

se, klassid, koridorid ja võimla ikka lubavad igal

lapsel end hästi tunda.

Kus laps jookseb? Kus ta mängib? Miks ta koridoris

põrandal peab istuma?

Miks õpetaja häälel kostab nagu kreissaag? Või miks ainult üks turvamees?

Olen välisilmas sattunud seda tüüpi kooli, millest meil eeskuju püütakse võtta: sealsete nagamannide vagura käitumise ja tõsise õppimise taga oli mitte üks, vaid terve meeskond mustas vormi-rides distsipliinitöötajaid! Õpetajad suudaksid lastele palju rohkem pühenda, kui nad ei peaks koolis politsei

(või koguni politseikoera) tööd tegema. Minu lapsepõlve lemmikõpetaja alustab aga praegu oma väärt emakeeletunde nii, et paneb koridoris laste kemp-sude ukseid lukku. On kohe kehtestatud selli-ne kord, muidu juhtuvat tont-teab-mida.

Olgugi et kooliteed alustatakse vanemaga käsikäes, peab laps edaspidi saama ise oma kooli minna ja sealt ära tulla. Kui ema-isa teda autoga treppi veavad, ei kujune lapsel vajalikku iseseisvust, oskust tänaval liigelda, vastutust oma aega ja tööd jagada.

Hea on seal, kus oleme meie. Uurimused ja praktika kogemused tõestavad, et hea algharidus on kättesaadav nii suurlinna agulis, väikelinnas kui külakoolis. Määravaks on õpetaja isik ja häid algklasside õpetajaid on igal pool.

Vanemate mure kooli valiku pärast ei tohiks lapse elu murelikuks ja pingeliseks teha. Alati on olemas selge ja sirge tee oma piirkonna kooli – kodu lähedusse, tuttavate keskele. Olgu inimene kui andekas – ta saab end teostada üksnes teistele inimestele – ehk küll vähemandekatele – toetudes, nende arvestades.

